

Hör mein Bitten

Voor de spiegel ervaar je de ruimte twee keer zo groot.

Wie van ons koor heeft kunnen vermoeden, dat, nog maar een half jaar geleden de hymne bij Psalm 55 wekelijks in - en uitzingend, deze tekst zo actueel zou worden? Smeking en gevoelens van 'onrust, vrees en beving' zijn niet meer van een afzonderlijk persoon of een groepje mensen, maar blijken in heel ons land gemeenschappelijk ervaren te worden.

Afgelopen woensdag is de eerste van de, voorlopig, wekelijkse Nationale Gebedsdagen gehouden in deze tijd van de coronacrisis.

In dezelfde tijd dat wij de hymne van Felix Mendelssohn Bartholdy instudeerden en uitvoerden, werd door een groep amateurschilders een schilderproject bij de Psalmen voorbereid voor de tentoonstelling in de Ichthuskerk in Elburg.

Zangers en schilders hebben dit gemeen dat ze gedreven werken aan een persoonlijke prestatie die bedoeld is voor een gemeenschappelijk presentatie in concert en tentoonstelling..

Enmaal aangemeld voor het project vroeg ik mij af: "welke Psalm zal ik kiezen?". Natuurlijk komen bekende psalmen in gedachten, zoals Psalm 42: "Evenals een moede hinde ..", en meteen hoor ik: "Wie der Hirsch schreit.."! En ook Psalm 19: "De hemel roemt de Heer, het firmament geeft eer.." en ik schakel over op "Die Himmel erzählen die Ehre Gottes". Dat gaan we in 2020 zingen; dus dichterbij kan het niet komen! Maar dikke kans dat andere schilders deze psalmtoppers ook willen schilderen.

Daarom nam ik mij voor een psalm te nemen, waar ik qua tekst heel dicht bij zou moeten kunnen komen, of nog beter andersom: een psalm die heel dicht bij mij zou kunnen komen. Waarin zou ik mij herkennen? Wat zou mij, onverwacht, kunnen aanspreken?

Bij het doornemen van het Psalmboek trof mij het opschrift bij Psalm 71: "Heer, verlaat mij niet in de ouderdom" (vertaling NBG- 1951). Ik ben tenslotte ook zo jong niet meer. Benieuwd lees ik de tekst door. Het is een en al gebed. Misschien speelde ook wel mee dat wij als koor met "Hör mein Bitten" bezig waren, toen ik besloot bij deze psalm een schilderij te maken.

Ik merk dat het gebed nog ver van mij afstaat en niet op mij en mijn omstandigheden slaat. Toch is er ook herkenning. Ik vraag mij af: Wat zijn mijn deugden (talenten) en ondeugden (valkuilen), de kansen (uitdagingen) en bedreigingen (aanvallen) in mijn leven geweest? En hoe verhoudt zich dat tot mijn geloof?

Bekende voorstellingen uit de Bijbelse verhalen komen voorbij in mijn gedachten. Maar ik wil bij het schilderen mij zelf een herkenbare plek in de voorstelling geven. Een soort zelfportret. Anders blijft het buiten mij zelf. Dat zou wel veiliger zijn. Nu stel ik mij zelf kwetsbaar op.

Net als voor de spiegel ervaar ik door het geloof het leven ruimer, - het verruimt mijn blik; ik voel mij opgeruimd.

Dát is de kunst beoefenen: je zelf 'bloot geven'. Dat moet bij zingen ook, uit je zelf laten komen.

Het is een voorrecht dat ik dat bij ons koor zo goed, - en met elkaar-, kan ervaren en beleven; en dat vooral door de aanmoediging en inspiratie van onze dirigent!

Bijlage:

Tekst en uitleg bij het schilderij over Psalm 71 (catalogus project Psalmen in de Ichthuskerk)

Psalm 71

*Bij U, HEER, schuil ik ...
Al vanaf mijn geboorte steun ik op U...
U bent mijn veilige schuilplaats.
Heel de dag is mijn mond
Vervuld van uw lof en luister.
Verstoot mij niet nu ik oud word,
Verlaat mij niet nu mijn kracht bezwijkt...*

Psalm 71 is het lied van een mens op hogere leeftijd. De dichter belijdt zijn vertrouwen in de levende God, en roept Hem aan om voortdurende hulp. God heeft nabijheid getoond en redding geschonken gedurende heel zijn leven. Hij bidt vurig dat God dat ook zal doen in de jaren dat hij nog mag leven.

Deze psalm heeft mij er toegebracht om de betekenis van de aanwezigheid van God bij voorspoed en tegenspoed in mijn leven te overdenken. En mij af te vragen wat mijn vertrouwen in God is voor de toekomst; niet alleen voor mijn persoonlijk geloof, maar ook voor de kerk van Christus in de wereld.

Ik heb gekozen voor herkenbare en vertrouwde beelden:

- een bidder op de knieën;
- een berg als toonbeeld van Gods majesteit; maar ook van een veilige plek voor bescherming;
- de wolk als beeld van de verborgen aanwezigheid van God;
- de zee die een bedreiging kan zijn, maar ook van hoop door uitzien naar de overkant, de voleinding;
- het vuur; beeld van verterend verlangen, maar ook van loutering.

Ik nodig de kijker uit zijn eigen leven te bezien aan de hand van de gebruikte beelden en zich af te vragen: Hoeveel vertrouwen heb ik in God als 'de rots van mijn heil'?